



DOI: [https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-1\(33\)-017](https://doi.org/10.58253/2078-1628-2025-1(33)-017)

УДК 336.22
JEL O33, H21, G20

Леся Анатоліївна САРАНА

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів,

Приватний заклад вищої освіти

«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»,

м. Черкаси, Україна

 <https://orcid.org/0000-0003-0987-0064>

S__lesya@ukr.net

Сергій Олегович САВЧЕНКО

доктор економічних наук, професор,

перший проректор,

Приватний заклад вищої освіти

«Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»,

м. Черкаси, Україна

 <https://orcid.org/0000-0003-3081-2387>

sso56@online.ua

ПОТЕНЦІАЛ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМУ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Анотація. У статті досліджено потенціал впровадження фінансових інновацій у систему податкового менеджменту. Дана тематика є особливо актуальною в умовах цифровізації економічного розвитку. Розглянуто ключові переваги впровадження фінансових технологій у практику податкового адміністрування, зокрема, автоматизація обліку та звітності, зменшення витрат часу на здійснення податкових процедур, економія ресурсів на аудит, зростання рівня прозорості податкових операцій.

У дослідженні визначені сучасні інноваційні інструменти трансформації системи податкового менеджменту, такі як цифрові платформи для формування та подання податкових декларацій; інструменти аналітики даних в режимі реального часу; автоматизовані системи податкового менеджменту; інтегровані рішення управління господарсько-фінансовою діяльністю. Особливу увагу приділено таким інноваціям, як блокчейн, Big data, штучний інтелект

(ШІ), машинне навчання, хмарні платформи, технології NLP. Автор наголошує, що більшість фінансових інновацій, які використовуються в податковому менеджменті мають технологічну природу та є результатом цифровізації. Проте, їх фінансову складову визначає можливість впливу на ключові фінансові процеси безпосередньо підприємств, в тому числі і пов'язані з сплатою податків та інструментами і механізмами державних органів у сфері податків.

Особливу увагу приділено викликам використання фінансових інновацій у сфері оподаткування, адже їх впровадження супроводжується низкою ризиків, серед яких кібербезпека, правова нестабільність та загрози шахрайства. Вразливість цифрових інноваційних рішень може призвести до витоку конфіденційних даних, а недостатнє регулювання автоматизованих алгоритмів здатне спричинити неузгодженості у процесах оподаткування.

У висновках підкреслюється важливість адаптації законодавчих норм до сучасних фінансових інновацій та необхідність посилення механізмів захисту конфіденційних даних для ефективного впровадження цифрових інноваційних рішень у систему податкового менеджменту.

Ключові слова: фінансові інновації, технології, цифровізація, оподаткування, податковий менеджмент, регулювання, адміністрування.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку національних економічних систем, активне впровадження інноваційних рішень у сектори фінансів, управління та адміністрування відіграють важливу роль у трансформації механізмів економічної взаємодії. Фінансові інновації стали вагомим чинником зростання ефективності функціонування цілісної системи взаємозв'язків інтересів підприємств, споживачів та уряду, сприяючи розширенню доступу до фінансових послуг та підвищенню точності та швидкості фінансових транзакцій. Слід підкреслити результативність фінансових інновацій у розширенні можливостей фінансового управління. В той же час, активне використання інструментів цифровізації у фінансовому секторі пов'язано з такими ризиками, як безпека даних, необхідність узгодження механізмів використання фінансових технологій з нормами національного та міжнародного законодавства, недостатня надійність цифрових платформ, тощо. Тому, особливої актуальності набувають питання ефективного впровадження фінансових інновацій у сферу державного управління, в тому числі в систему податкового менеджменту.

Фінансові інновації є важливим джерелом трансформації системи податкового менеджменту задля забезпечення її гнучкості та можливості відповідати сучасним вимогам цифровізації. Потенціал впровадження



фінансових інновацій у систему податкового менеджменту визначається додатковими перевагами у вигляді зростання ефективності процесів податкового адміністрування, підвищення рівня прозорості фінансових операцій, вдосконалення взаємодії та комунікації між суб'єктами податкового регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців достатньо уваги приділено феномену фінансових інновацій та їх впливу на економічний розвиток. Так, ще у дослідженнях Й. Шумпетера фінансові інновації розглядаються з позицій їх ролі у розширенні доступу до підприємницького капіталу та стимулюванні структурних змін у фінансовій системі національної економіки [1].

П. Друкер досліджував роль інновацій у трансформації бізнесу, зокрема і фінансової сфери та визначав їх головним фактором економічного розвитку [2].

Творець теорії дифузії інновацій Е. Роджерс аналізував особливості поширення фінансових технологій поміж-ж різними групами економічних суб'єктів та підкреслював важливий вплив фінансових інновацій на поведінку споживачів, що впливає на трансформацію ринкової структури [3].

У більш пізніх дослідженнях фінансових інновацій, зокрема Н. Дженнаолі, А. Шлейфер та Р. Вішні, йдеться не лише про позитивний ефект у розвитку ринку, а й у формуванні структурних загроз під час використання фінансових технологій, що спричиняють значні коливання ринків [4, с. 462-464].

А швидке впровадження цифрових рішень у сфері фінансів, зокрема й блокчейну, може призвести до значних змін у секторі фінансових послуг, податковому обліку та правовому регулюванні [5, с. 3-5].

Сучасні дослідники, зокрема Р. Джарвіс та Х. Хан, відзначають, що фінансові інновації сприяють розширенню фінансової інклюзії, аналізуючи сучасні виклики, що несуть в собі фінансові технології та наголошуючи на необхідності забезпечення прозорих і сприятливих регуляторних умов для підвищення позитивного ефекту таких інновацій [6, с. 90-95].

Про необхідність врахування можливостей фінансових інновацій у сфері сталого розвитку зазначає А. Ашта, зокрема щодо необхідності використання фінансових технологій для забезпечення екологічності бізнес-моделей [7, с. 10-12].

Таким чином, закордонні дослідники особливу увагу звертають на вплив фінансових інновацій на економічну стабільність, адаптацію фінансових технологій та необхідність забезпечення ефективної взаємодії всіх учасників ринкових відносин.

Серед українських науковців відомими дослідниками фінансових інновацій є О. Кондрат, К. Крикуненко, які розглядають інновації у фінансовому

секторі як важливі чинники конкурентної боротьби та формування ринкової кон'юнктури [8, с. 4-6]; О. Сохацька наголошує, що фінансові інновації призводять до появи новітніх управлінських технологій [9]; Т. Кучер, В. Свірський, В. Лавріненко аналізують потенціал впровадження фінансових інновацій у різні сфери господарського життя та їх вплив на забезпечення економічної стабільності [10, с. 250-251]. Крім того, С. Благун розглядає фінансові технології, як невід'ємну частину фінансових ринків [11]; І. Крупка досліджує вплив фінансових інновацій в розвитку національної економіки в умовах глобалізації [12]; О. Григоращ, І. Волошин аналізують сучасні тенденції розвитку фінансових технологій під впливом пандемії та війни [13]. Особливу увагу фінансовим інноваціям та їх ролі у процесах податкового адміністрування приділяють С. Волосович, А. Василенко та В. Чубаєвський, які у власних дослідженнях наголошують, що фінансові технології мають великий потенціал для підвищення ефективності фінансового управління на державному рівні [14, с. 4-7].

В той же час, подальше дослідження потенціалу впровадження фінансових інновацій у системі податкового менеджменту є актуальним та важливим для оптимізації процесів податкового адміністрування, зростання рівня прозорості податкових платежів та підвищення ефективності регуляторних інституцій. Впровадження сучасних фінансових технологій у секторі податкового адміністрування дозволяє не лише оптимізувати процедури звітності, а й сприяє зростанню адаптивності та стійкості податкової системи національної економіки в умовах цифрової трансформації.

Формулювання мети статті. Метою статті є дослідження потенціалу впровадження фінансових інновацій у систему податкового менеджменту. Для досягнення мети у статті визначено які саме фінансові інновації є інструментом цифрової трансформації системи податкового адміністрування, ключові переваги їх використання та виокремлені сучасні виклики, які фінансові технології несуть для системи податкового менеджменту.

Методи і методологія здійснення дослідження. Методологічною та теоретичною основами даного дослідження слугували наукові праці зарубіжних і вітчизняних вчених, аналітична та статистична інформація стосовно впливу FinTech на компанії та фінансову безпеку на фінансові ринки, а також нормативні акти, створені для регулювання фінансового ринку. У процесі проведення дослідження використовувались методи порівняльного й емпіричного аналізу та синтезу, системний підхід.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові інновації, що є сучасними технологіями у побудові бізнес-моделей та диверсифікації фінансових послуг, вже активно використовуються у різних сферах економіки та



управління, зокрема і в податковому адмініструванні. Використання інноваційних рішень у секторі податкових відносин дають можливість підвищити ефективність діяльності державних податкових органів та платників податків. Це відображається у можливості прискорення документообігу, оптимізації процесів звітності, зростанні рівня прозорості господарської діяльності та покращення процесів аналізу та прогнозування податкових ризиків. Зрештою, ефективна робота податкової системи дає можливість запобігти проявам податкового шахрайства та сприятиме збільшенню обсягів податкових.

Система податкового менеджменту передбачає ефективну організацію та регулювання податкової системи з метою реалізації державної фіскальної політики. Податковий менеджмент виступає важливою складовою управлінської діяльності держави щодо функціонування та контролю процесів оподаткування, а його компоненти дозволяють формувати необхідні управлінські рішення, зокрема і з метою оптимізації інструментів ринкового регулювання [15, с. 78].

Об'єктом управління в системі податкового менеджменту можуть виступати організація податкових відносин між учасниками ринкових відносин, рух фінансових потоків (грошових коштів) від платників податків до фіскальних органів та податкова система національної економіки, загалом. При цьому, одним із важливих завдань податкового адміністрування є досягнення оптимального співвідношення між господарсько-фінансовою самостійністю суб'єктів господарювання, їх відповідальністю за прийняття рішень та ефективним процесом управління податковим процесом, що визначається максимальним результатом при мінімальних витратах [16]. З метою досягнення зазначеної ефективності процесів податкового адміністрування доречним є використання інноваційних рішень у сфері фінансових послуг – фінансових технологій (англ. – FinTech).

Протягом останніх 10-15 років було досягнуто значного прогресу у застосуванні інноваційних цифрових рішень у практиках податкового менеджменту. Так, нові технології дають можливості значно спростити саму процедуру оподаткування і зробити її менш обтяжливою для платників податків. Оптимізація податкових процедур як для фізичних осіб, так і для бізнесу зменшує витрати часу та фінансів, що позитивно впливає на функціонування всієї економічної системи. Тому, адаптація податкового адміністрування до запровадження фінансових інновацій дасть можливість забезпечити більшу прозорість та швидкість транзакцій. Ключові переваги використання фінансових інновацій в системі податкового менеджменту полягають в наступному:

- скорочення витрат часу на процедури обліку та звітності;
- зростання продуктивності господарської діяльності;
- зменшення кількості помилок в ході розрахунків та сплати податків;

- зростання рівня податкової визначеності, особливо щодо планування фінансових потоків;
- зменшення потреби в довгих та високовартісних процедурах аудиту фінансової звітності [17].

Серед найбільш популярних інноваційних рішень у сфері управління фінансами лідируючі місця належать таким технологіям, як: цифрові платформи для формування та подання податкових декларацій (з функціями автоматичного імпорту даних та керованими робочими процесами); інструменти аналітики даних в режимі реального часу (використання великих масивів даних для моніторингу, аналітики та оцінки господарських рішень щодо податкових зобов'язань); автоматизовані системи податкового менеджменту (дозволяють уникати порушень податкового законодавства, кількості та розміру штрафів, спростити процедури розрахунку та керування податковими відрахуваннями); інтегровані рішення управління господарсько-фінансовою діяльністю (об'єднання процесів обліку та звітності з метою оптимізації управління фінансами, формування комплексних звітів, автоматичне подання податкових декларацій). Крім того, такі інноваційні технології як блокчейн, Big data, штучний інтелект (ШІ), можливості машинного навчання, хмарні платформи, технології NLP сприяють прискоренню темпів цифровізації сфери податкового адміністрування (табл. 1).

Слід зауважити, що більшість фінансових інновацій, які використовуються в податковому менеджменті мають технологічну природу та є результатом цифровізації. Проте, їх фінансову складову визначає можливість впливу на ключові фінансові процеси безпосередньо підприємств, в тому числі і пов'язані з сплатою податків та інструментами і механізмами державних органів у сфері податків. Отже, фінансові інновації, на нашу думку, є не лише новим фінансовим інструментом у сфері цифровізації та технологій, а й являють собою нові способи управління фінансовими потоками, процесами оподаткування, ризиками та бюджетними процедурами.

В результаті, фінансові інновації виникають там, де впроваджується будь-яка нова технологія, що впливає на зміни фінансової практики. Наприклад, блокчейн, за своєю природою, належить до сфери інформаційних технологій та використовується у різних сферах суспільного життя – фінансовій, банківській, логістичній, охороні здоров'я, інтелектуальної власності, тощо. Але його використання для автоматизації податкових платежів або перевірки транзакцій перетворює його на фінансову інновацію, зокрема і у сфері податкового адміністрування. Так, завдяки блокчейну здійснюється облік та контроль щодо сплати податків, обмін інформацією у режимі реального часу, моніторинг бюджетних надходжень, формування електронних реєстрів, тощо. Це



перетворює технологію у сучасний інноваційний інструмент управління публічними фінансами [18].

Особливого поширення у фінансовій сфері набуває технологія штучного інтелекту, яка, за своєю природою, належить до галузі комп'ютерних наук та має технічну природу.

Таблиця 1

Фінансові інновації та технології у податковому менеджменті

Назва технології	Потенціал технології в системі податкового менеджменту	Фінансові переваги технології для суб'єктів податкових відносин
Блокчейн (англ. – Blockchain)	Прозорість податкових операцій, зменшення кількості помилок, ведення обліку, контролю у режимі реального часу.	Зменшення витрат на аудит, уникнення ризику подвійного оподаткування, уникнення небажаних переплат.
Великі обсяги даних (англ. – Big data)	Швидкий аналіз великих обсягів даних, прогнозування податкових надходжень, виявлення порушень в процедурах оподаткування.	Скорочення витрат на податкове планування, уникнення ризику штрафів, персоналізовані податкові консультації без зовнішніх експертів.
Штучний інтелект (англ. – Artificial Intelligence),	Автоматична перевірка податкових декларацій, виявлення помилок та аномалій.	Зменшення адміністративного навантаження, зростання точності розрахунків.
Машинне навчання (англ. – Machine Learning)	Ефективні моделі оцінки ризиків, автоматизація процесів перевірки звітності.	Скорочення витрат на консультаційні послуги, підвищення ефективності фінансового планування.
Хмарні сервіси (англ. – public cloud services)	Обробка даних у реальному часі, взаємодія між платниками податків та податковими органами.	Оптимізація ресурсів на зберігання та обробку даних, швидкий доступ до інформації.
Технології NLP (англ. – Natural language processing)	Автоматизація обробки запитів, покращення комунікації між суб'єктами оподаткування.	Зменшення кількості помилок у документації, зростання ефективності користувацького досвіду.

Джерело: складено авторами.

Використання ШІ у сфері податкового менеджменту надає йому статус фінансової інновації за рахунок можливості швидко аналізувати великі масиви даних та виявляти аномалії щодо ухиляння від сплати податків, оптимізує систему ризик-менеджменту, зменшує адміністративні витрати та позитивно впливає на процеси трансформації фінансового управління. Так, у 2018 р. розпочались дослідження можливостей використання ШІ для оптимізації процесів оподаткування (German Research Centre for Artificial Intelligence), що

продемонстрували широкий потенціал використання даної технології в оподаткуванні, а розроблені рішення вже використовуються у податковому адмініструванні такими корпораціями як «Audi», «Bosch», «Henkel» [14, с. 8]. Крім того, технології обробки природної мови (NLP) використовуються в якості важливого фінансового інструменту у податковому менеджменті завдяки автоматизації обробки документів, роботі інтелектуальних чат-ботів та віртуальних асистентів, виявлення аномалій у фінансових операціях. Так, на сьогодні все більше країн активно використовують такі цифрові рішення у сфері оподаткування (табл. 2).

Таблиця 2

Використання цифрових інструментів у сфері податкового адміністрування в державних податкових адміністраціях у 2021 році

Статус використання технології	Віртуальні асистенти, в т.ч. чат-боти		Штучний інтелект, в т.ч. машинне навчання		Інтерфейси прикладного програмування	
	%	2021 до 2018	%	2021 до 2018	%	2021 до 2018
Технологія впроваджена та використовується	34,5	+29,3	54,4	+22,8	93,0	+14,0
Технологія на стадії впровадження для майбутнього використання	13,8	-1,7	28,1	+12,3	5,3	-1,7
Технологія не використовується, включаючи ситуації не розпочався процес впровадження	24,1	-27,6	17,5	-35,1	1,7	-12,3

* - % адміністрацій, що використовують технологію.

Джерело: складено авторами за «Tax administration», OECD 2023 [20].

Отже, більшість адміністрацій успішно використовують інноваційні рішення у сфері оподаткування, що дозволяє швидко вирішувати питання оподаткування та надавати більш персоналізовані послуги платникам податків. Крім того, самі платники податків все частіше використовують фінансові інновації для взаємодії з податковими адміністраціями. Так, за даними звіту «Tax administration», OECD 2023 кількість платників, що сплачують податки он-лайн, через власних акаунт платника податків невинно зростає і за показниками 2021 р. становила 2 292 638 417 осіб, в той час, як кількість особистих візитів до податкових адміністрацій склала 41 594 555 та продовжує зменшуватись і сьогодні [19, с. 69].



Поряд з широкими можливостями використання фінансових інновацій в системі податкового менеджменту, слід відзначити ряд ризиків та загроз, які виникають при впровадженні таких інноваційних рішень. Для податкових органів податковий ризик визначається ймовірністю втрати частини податкових надходжень до державного бюджету та позабюджетних фондів переважно через використання платниками податків механізмів мінімізації оподаткування [20]. Фінансові інновації, з одного боку, допомагають знизити податкові ризики через автоматизацію процесів перевірки, підвищення рівня прозорості фінансових потоків, зменшення адміністративного навантаження. З іншого боку, фінансові технології можуть розширити спектр податкового ризику за рахунок таких загроз, як:

- безпека даних та загрози кібербезпеці (уразливість цифрових рішень до кібератак може спричинити витік конфіденційної інформації, податкових даних, порушення фінансової безпеки);

- правова нестабільність та регуляторні виклики (стрімкий розвиток інноваційних технологій може викликати появу неузгодженостей норм податкового адміністрування з новітніми механізмами оподаткування, зокрема через недостатнє правове регулювання нормативної бази для автоматизованих фінансових алгоритмів, платформ штучного інтелекту, тощо);

- непередбачувані зміни у фінансових потоках (автоматизовані механізми перевірки та контролю можуть виявляти приховані податкові ризики, що викликає необхідність перегляду фінансових стратегій платників податків, а використання автоматизованих алгоритмів перевірки податкових даних можуть викликати необхідність перегляду податкових ставок або механізмів збору податків;

- ризики ухилення від оподаткування та шахрайства (інноваційні цифрові рішення можуть використовуватися з метою податкових маніпуляцій або ж викликати складнощі контролю з боку контролюючих органів за процесом здійснення цифрових податкових трансакцій).

Висновки. Фінансові інновації, на сьогодні, виступають важливим фактором трансформації системи податкового менеджменту на основі використання цифрових інноваційних рішень. Такі технології як блокчейн, штучний інтелект, Big data та інші, дозволяють підвищити прозорість фінансових операцій, автоматизувати процеси адміністрування обліку та контролю оподаткування. Однак, поряд з перевагами, фінансові технології несуть для системи податкового менеджменту додаткові виклики, пов'язані з кібербезпекою, регуляторною нестабільністю та можливими маніпуляціями і шахрайством щодо розрахунків та сплати податків. Зокрема, для ефективного використання фінансових інновацій необхідним є адаптація законодавчо-правових норм до сучасних технологій та цифрових рішень, використання надійних механізмів

захисту конфіденційних даних та інтеграція з сучасними фінансовими та податковими системами.

Список використаних джерел:

1. Michaelides P. G., Milios J. G., Vouldis A. Schumpeter, Lederer and Hilferding on Economic Development, Credit and Business Cycles. *Munich Personal RePEc Archive*. 2007. MPRA Paper No. 74472.
2. Drucker P. *Innovation and Entrepreneurship*. 1st ed. Routledge, 2014. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315747453>.
3. Robertson W. Origins of the Diffusion Paradigm. *Diffusion Research Institute*. 2024. URL: https://diffusion-research.org/research_articles/origins-of-diffusion-paradigm/
4. Gennaioli N., Shleifer A., Vishny R. W. Financial Innovation and Financial Fragility. *FEEM Working Paper*. 2010. No. 114. DOI: <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1688940>
5. Zhao J. L., Fan S., Yan J. Overview of Business Innovations and Research Opportunities in Blockchain and Introduction to the Special Issue. *Financial Innovation*. 2016. № 2(28). DOI: <http://dx.doi.org/10.1186/s40854-017-0059-8>
6. Jarvis R., Han H. Fintech Innovation: Review and Future Research Directions. *International Journal of Banking, Finance and Insurance Technology*. 2021. № 1. P. 79-102. DOI: 10.61797/ijbfit.v1i1.126.
7. Ashta A. How Can Fintech Companies Get Involved in the Environment. *Sustainability*. 2023. Vol. 15,10675. DOI: <https://doi.org/10.3390/su151310675>
8. Кондрат О.Б., Крикуненко К.В. Аналіз інноваційних фінансових інструментів у сучасній українській науковій літературі. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9, № 2. С. 65-70.
9. Сохацька О.М. Фінансовий інжиніринг: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2011. 660 с.
10. Кучер Т.Л., Свірський В.С., Лавріненко В.М. Інноваційні фінансові інструменти: теоретичні засади процесу утворення. *Інноваційна економіка*. 2012. № 8(34). С. 248-251.
11. Благун С.І. Фінансові інновації як елемент фінансової системи. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6, Том 2. С. 152-157
12. Крупка І. Фінансові інновації у забезпеченні розвитку фінансового ринку та національної економіки в умовах глобалізації. *Вісник економіки*. 2015. № 145. С.35-37
13. Григораш О., Волошин, І. Тенденції розвитку фінансових технологій під впливом війни та пандемії. *Економіка та суспільство*. 2023. (47). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-72>



14. Волосович С., Василенко А., Чубаєвський В. Фінансові технології податкового адміністрування. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 4. С. 5-15.
15. Горох О., Скоромна О., Міщенко В. Податковий менеджмент в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 5. С. 76-81.
16. Андріїв Н.М. Цифрова трансформація підприємства: теоретичний базис. *Ефективна економіка*. 2022. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10170>
17. Manzhura O., Pochenchuk G., Kraus N. Innovative changes in financial and tax systems in the conditions of digital transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. 8(1), P. 94-102. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-1-94-102>
18. Taxation in real-time: Gearing up for blockchain. URL: <https://www.grantthornton.es/en/insights/fiscal/taxation-in-real-time-gearing-up-for-blockchain>
19. Tax Administration 2023: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies. OECD 2023. OECD Publishing. Paris. 177 p.
20. Сарана Л. А. Особливості управління податковими ризиками держави на час дії воєнного стану. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2022. № 4. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-4-08-03/2022-4-08-03>

Lesya SARANA

Ph.D. in Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance,
Private Higher Education Institution
«Rauf Ablyazov East European University»,
Cherkasy, Ukraine
 <https://orcid.org/0000-0003-0987-0064>
S__lesya@ukr.net

Serhii SAVCHENKO

Doctor of Economics, Professor,
First Vice-rector,
Private Higher Education Institution
«Rauf Ablyazov East European University»,
Cherkasy, Ukraine
 <https://orcid.org/0000-0003-3081-2387>
sso56@online.ua

THE POTENTIAL OF FINANCIAL INNOVATION IMPLEMENTATION IN THE TAX MANAGEMENT SYSTEM

Abstract. *Purpose.* The aim of this article is to investigate the potential for implementing financial innovations within the tax management system. The study identifies specific financial innovations as tools for the digital transformation of tax administration, outlines their key advantages, and highlights the contemporary challenges that financial technologies pose to tax management systems.

Methods. The research employs methods of theoretical generalization, comparative analysis, and synthesis, enabling a comprehensive evaluation of the potential for implementing financial innovations in tax management, with consideration of successful international practices.

Results. The article analyzes the potential for integrating financial innovations into tax management in light of current digitalization challenges affecting economic development. Financial innovations have become a significant driver in enhancing the efficiency of the interconnected system of interests among businesses, consumers, and government, by improving access to financial services and increasing the accuracy and speed of financial transactions. The paper discusses modern technological solutions that support the digitalization of tax management, including blockchain, Big data, artificial intelligence (AI), machine learning, cloud platforms, and natural language processing (NLP). The author emphasizes the technological nature of most financial innovations while also underscoring their ability to directly influence core financial processes within enterprises, particularly those related to tax payments and the tools and mechanisms used by public tax authorities.

However, the implementation of financial innovations is accompanied by a range of additional challenges and threats. On the one hand, financial technologies help mitigate tax risks through process automation, increased transparency of financial flows, and reduced administrative burden. On the other hand, they may expand the scope of tax-related risks due to concerns such as data security, cybersecurity threats, legal instability, regulatory challenges, unpredictable changes in financial flows, and risks of tax evasion and fraud. The author stresses the importance of adapting legal and regulatory frameworks to modern technologies and digital solutions, ensuring robust mechanisms for protecting confidential data, and integrating these innovations with contemporary financial and tax systems to enable their effective use.

Keywords: financial innovations, financial technologies, digitalization, taxation, tax management, regulatory framework, tax administration.